

Van Eyserbeek tot Eyserheide: een stukje heuvelland doorgelicht

Olaf Op den Kamp, Canisiusstraat 40, 6462 XJ Kerkrade, e-mail: olafopdenkamp@hotmail.com

Arjan Ovaa, Stichting het Limburgs Landschap, Postbus 4301, 5944 ZG Arcen, e-mail: a.ovaa@limburgs-landschap.nl

Noordwestelijk van Eys ligt een dwarsdoorsnede van het Zuid-Limburgse heuvelland. Van onder naar boven liggen een meanderende beek, een bronbos, een kalkgrasland en een eiken-haagbeukenbos op een steenworp afstand van elkaar. Het waterwin gebied Roodborn [figuur 1] ligt centraal in dat gebied. Deze 'Heerlijkheid Roodborn' vormt een belangwekkend onderdeel van het Natura 2000-gebied Geuldal, waar terreinbeheerders de handen ineenslaan om die 'heerlijkheid' nog beter tot zijn recht te laten komen.

ABIOTIEK

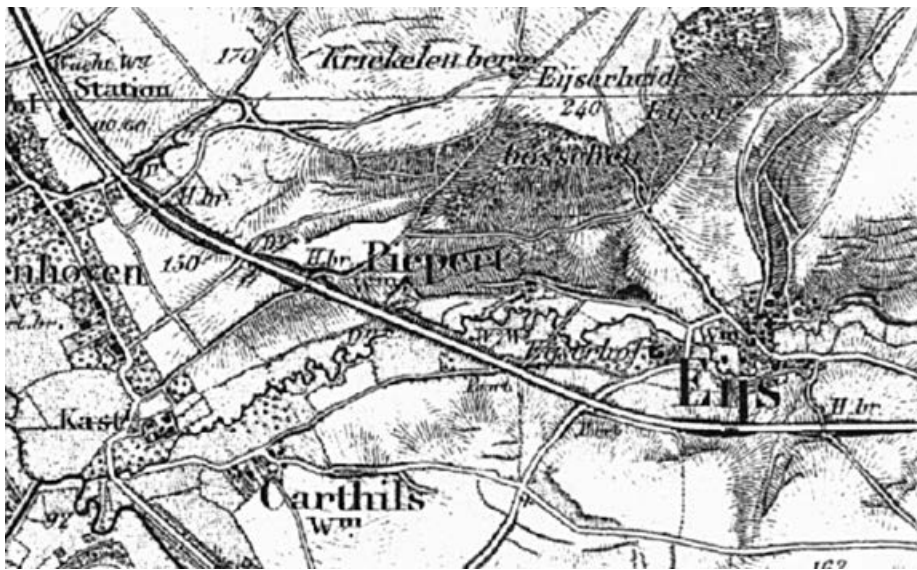
Het gebied dat centraal staat in dit themanummer wordt globaal begrensd door de spoorbaan Sijpeveld-Schin op Geul (in gebruik bij de Zuid-Lim-

burgse Stoomtrein Maatschappij), de Biesbergerweg, de Moorheideweg en de Eyserbosweg [zie kaart binnenzijde achteromslag]. Het ligt aan de zuidwestzijde van het Plateau van Ubachsberg. De Eyserbeek was er, na het opwaaien van een dikke lösslaag op dit plateau in de laatste ijstijd, de belangrijkste landschapsvormer. Door duizenden jaren erosie ontstond een vrij steile dalhelling met een zuidelijke expositie. De noordrand van het Eyserbos ligt ongeveer op 180 m boven NAP, terwijl het beekdal op ongeveer 95 m boven NAP ligt. Het van oost naar west lopende dal van de Eyserbeek mondt binnen twee kilometer na passage van Roodborn uit in het noordwest-zuidoost georiënteerde en veel bredere Geuldal.

De bodem is gevarieerd. Op het plateau is een meters dik lösspakket aanwezig. Noordelijk van het Eyserbos strekt zich een uitgestrekt landbouwgebied uit waar maximaal gebruik gemaakt wordt van deze voedselrijke bodem. Onder het Eyserbos zelf wigt deze lösslaag uit en gaat over in een relatief smalle en voedselarme zone met daarin ook Maasgrind dat is afgezet door de Oermaas. Geleidelijk benadert

FIGUUR 1

Overzicht van het kalkgrasland van Roodborn (foto: Olaf Op den Kamp).

FIGUUR 2
Het landschap rondom
Eys rond 1850 (bron:
Topotijdreis.nl).

FIGUUR 3
Het Eyserbos,
boven aan de helling
van 'Heerlijkheid
Roodborn' (foto: Olaf
Op den Kamp).

deze bovenste grondlaag de onderliggende vaste kalkbodem. De kalk ligt in een groot deel van de helling op soms minder dan 50 cm diepte. Plaatselijk (zoals bij de spoorweginsnijding) komt deze kalklaag nagenoeg aan de oppervlakte. Op zeer kleine schaal is in het gebied kalk gewonnen, zoals in een groeve langs de onderrand van de Doeveberg langs de Piepertweg. In het beekdal is een smalle zone met rivierklei (verspoelde löss) aanwezig. Daar heeft in de meest natte delen en op bescheiden schaal ook enige veenvorming plaatsgehad. In de beek zelf is grind aanwezig, afkomstig uit de bodemlagen die vóór de afzetting van de löss door de Oermaas op het Plateau van Ubachsberg zijn afgezet.

Grondwater is in het grootste deel van het gebied slechts in diepe bodemlagen aanwezig. Nabij de beek bevindt grondwater zich ook ondieper in de bodem. Hier bevinden zich ook de bronnen waaruit het grondwater uitteedt. Oppervlaktewater is natuurlijk wel prominent aanwezig in de vorm van

de door het gebied meanderende Eyserbeek. Tevens bevindt zich een veedrinkpoel in de noordwesthoek van de Doeveberg nabij de bosrand en een vijver op het terrein van Roodborn.

LANDSCHAPSHISTORIE

Het gebied is qua landschapsstructuur sinds 1850 nauwelijks veranderd [figuur 2] (TOPOTIJDREIS.NL, 2019). De treinverbinding Aachen-Maastricht was toen net aangelegd en vormde de opvallendste verandering in het landschap sinds eeuwen. De wegenstructuur in 1850 is zeer vergelijkbaar met de huidige. Dit geldt ook voor het landgebruik, hoewel natuurgebieden in die tijd natuurlijk nog niet als zodanig bestemd waren. Het Eyserbos (in 1850 nog Eyserboschen genoemd) was toen ook al aanwezig. Dat is niet vanzelfsprekend in een tijd dat veel bos werd omgezet in opener landschapstypen. Het areaal bos was toen zelfs aanzienlijk groter dan tegenwoordig. Tot eind jaren dertig van de vorige eeuw liep het bos nagenoeg door tot aan het gehucht Eyserheide. Deze naam is ongetwijfeld afgeleid van het vroegere landgebruik. In 1850 was de heide waarschijnlijk overigens al in gebruik als akker. Het buurtschap Piepert en de boerderij Eyserhof waren beide al aanwezig. De Piepert was

toen nog niet afgegrensd door bos. Het huidige bos is betrekkelijk jong en aangelegd in de jaren zestig van de vorige eeuw. Het gebruik van de graslanden in het gebied varieerde in de loop der tijd. Ongetwijfeld dienden ze lang als graasgebied voor plaatselijke (schaaps)kuddes. De graslanden op de hellingen, met daarin een beperkt aantal graften, werden in de jaren dertig deels omgezet in akkers. Deze vorm van agrarisch gebruik handhaafde zich tot in de jaren tachtig van de vorige eeuw. Tegenwoordig is er in het gebied waarover dit thema-nummer gaat nagenoeg geen akker meer te vinden. Slechts één natuurakkertje resteert.

GBIEDSBESCHRIJVINGEN

Het in dit themanummer beschreven gebied bestaat in feite uit een aantal zeer diverse deelgebieden [zie binnenzijde achteromslag] die hieronder kort, van plateau tot dal, worden aangestipt.

Eyserbos

Bovenaan de helling ligt het Eyserbos [figuur 3], een oud boscomplex met percelen Eiken-Haagbeukenbos (STELLARIO-CARPINETUM) op de wat kalkrijkere bodem en Wintereiken-Berkenbos (FAGO-QUERCETUM) op de voedselarme, grindige delen. Het bos is in eigendom en beheer bij Stichting het Limburgs Landschap. Op het plateau bestond het

in het verleden deels uit naaldhout met Fijnsparren (*Picea abies*). Het naaldbos is inmiddels vrijwel overal vervangen door loofhout. De kruidlaag is hier soortenarm. Aan de onderrand van het bos komt op een drogere bodem een ondergroei voor met soorten van het Eiken-Haagbeukenbos, waaronder diverse soorten orchideeën en kenmerkende voorjaarsplanten zoals veel Heelkruid (*Sanicula europaea*) en Bleeksporig bosviooltje (*Viola riviniana*). Aan de zuidrand van het Eyserbos is in februari 2012 op circa 2,5 ha een experiment gestart om bos op ondiepe kalkbodems om te vormen naar ongelijkvormig hooghout. Dit bosbeheertype heeft een zeer gevarieerde structuur die ontstaat door een specifiek uitkapbeheer, gericht op een grote variatie in leeftijds categorieën van bomen. Tot de Tweede Wereldoorlog werd dit gebied als middenbos beheerd. Na de kap in het kader van het omvormingsexperiment verschenen er door de toegenomen hoeveelheid licht plantensoorten van bosranden en kapvlakten, maar vestigden zich ook nieuwe soorten als Bosdravik (*Bromopsis ramosa* subsp. *benekenii*) (DEN OUDEN *et al.*, 2015; HOMMEL *et al.*, 2016). Door middel van dit beheer wordt getracht zowel soorten die afhankelijk zijn van een toename van lichtval in het bos als echte bosplanten, die ook in diepe schaduw kunnen gedijen, een optimaal leefgebied te bieden.

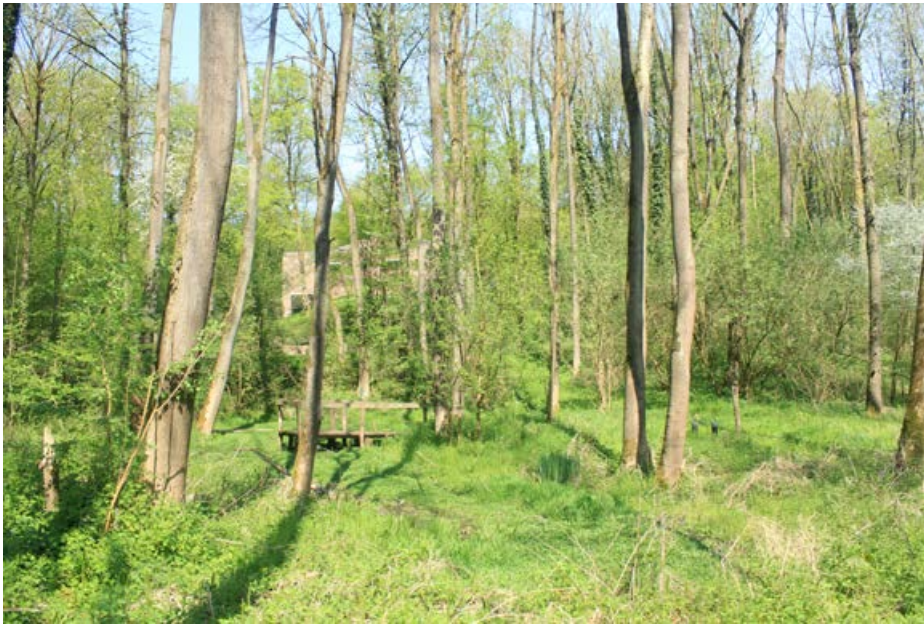
Aan de rand van het Eyserbos zijn inhammen in het struweel aangebracht om de bosrand in de richting van het grasland geleidelijker te laten verlopen en zo een mantel-zoom-vegetatie te ontwikkelen [figuur 4]. Bij het beheer van deze gradiëntrijke situatie wordt rekening gehouden met soorten als Sleedoornpage (*Thecla betulae*), Franjgentiaan (*Gentianopsis ciliata*) en diverse soorten orchideeën als Bleek bosvogeltje (*Cephalanthera damasonium*) en Geelgroene wespenorchis (*Epipactis*

muelleri). Natuurlijk profiteren ook algemenere soorten als Viltig kruiskruid (*Jacobaea erucifolia*) en Koninginnekruid (*Eupatorium cannabinum*) hiervan. Een apart hoekje van het Eyserbos heeft weinig te maken met de naamgeving. Na de kap van een jong sparrenbos op kalkrijke bodem in de winter van 2012–2013, met als doel de ontwikkeling van kalkgrasland, bleken er (zeer) zeldzame akkerplanten op te komen als Blauw guichelheil (*Anagallis arvensis* subsp. *foemina*), Kleine wolfsmelk (*Euphorbia exigua*) en Getande veldsla (*Valerianella dentata*). Dit vormde aanleiding om het beheer niet op kalkgrasland te richten, maar te proberen deze kalkminnende akkerflora middels graanakkerbeheer in het gebied te behouden.

FIGUUR 4
Het kalkgrasland van Roodborn gaat via een gekartelde bosrand over in het Eyserbos (foto: Olaf Op den Kamp).

FIGUUR 5
Hondskruid (*Anacamptis pyramidalis*), een soort die de laatste jaren in Roodborn lijkt toe te nemen (foto: Olaf Op den Kamp).

FIGUUR 6
Overzicht van het inmiddels gekapte bronbos met veel Reuzenpaardenstaart (*Equisetum telmateia*) (foto: Olaf Op den Kamp).

FIGUUR 7
De Eyserbeek stroomt door het puttengebied van Roodborn (foto: Olaf Op den Kamp).

Roodborn en Doeveberg

Direct grenzend aan de bosranden liggen de deels zeer bloemrijke graslanden van Roodborn (in eigendom en beheer bij de Waterleiding Maatschappij Limburg) (OOSTERMEIJER *et al.*, 2019) en Doeveberg (in beheer bij Waterleiding Maatschappij Limburg, Stichting het Limburgs Landschap en een klein deel in particulier eigendom).

De graslanden van Roodborn omvatten circa 10 ha. Het betreft kalkgrasland in ontwikkeling. Tot 1981 bestond het grootste deel van dit terrein uit een akker (VAESSEN, 2019a). Vanaf dat jaar is deze op initiatief van de Waterleiding Maatschappij Limburg omgezet in grasland. In 1987 is de bemesting gestaakt. Vanaf 1991 vindt jaarlijks maaibeheer plaats (CROESE & DE GLOPPER, 1995). Door dit verschalingsbeheer verandert de vegetatiesamenstelling. Voedselminnende grassen als Engels raaigras

(*Lolium perenne*) zijn vervangen door kalkminnende grassen als Bergdravik (*Bromus erectus*). Meer typerende kalkgraslandsoorten zoals Geelhartje (*Linum catharticum*), Grote centaurie (*Centaurea scabiosa*) en Beemdkroon (*Knautia arvensis*) hebben zich gevestigd en geleidelijk uitgebreid (OOSTERMEIJER *et al.*, 2019). Regelmatig verschijnen er ook diverse soorten orchideeën, waarvan de laatste jaren Hondskruid (*Anacamptis pyramidalis*) het meest opvalt [figuur 5]. Tegen het Eyserbos aan zijn nog restanten aanwezig van het oorspronkelijke kalkgrasland. Halverwege de helling ligt een graft met Sleedoorn (*Prunus spinosa*), Eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*) en Rode kornoelje (*Cornus sanguinea*). Deze struiken worden plaatselijk overwoekerd door Bosrank (*Clematis vitalba*). In de onderste randzone van Roodborn, waar een dikkere lösslaag op de kalkbodem ligt, verandert de vegetatie wat betreft soortensamenstelling van karakter. Deze lijkt meer op de huidige situatie op de Doeveberg (circa 15 ha groot). Daar bevindt zich een bloemrijke plantengroei die gedomineerd wordt door soorten van het glanshaverhooiland. In het veld meest opvallende voorbeelden hiervan zijn Groot streepzaad (*Crepis biennis*), Gewone margriet (*Leucanthemum vulgare*) en Peen (*Daucus carota*). Deze vegetatie wordt op de Doeveberg,

gezien de daar ondiep aanwezige kalkbodem, als een bloemrijk voorstadium van het kalkgrasland beschouwd. Daarop is door Stichting het Limburgs Landschap al geanticipeerd. Op enkele hectares van het voormalige agrarische grasland is in 2015 de met meststoffen verrijkte bovenlaag verwijderd. Het bodemoppervlak benadert hier nu dichter de vaste kalkbodem. Er is maaisel uitgereden afkomstig van Roodborn. Zo wordt het proces om te komen tot kalkgrasland versneld, met name ook door zich moeilijk verspreidende plantensoorten een handje te helpen. Beheer vindt hier plaats via één of twee maaibeurten per jaar.

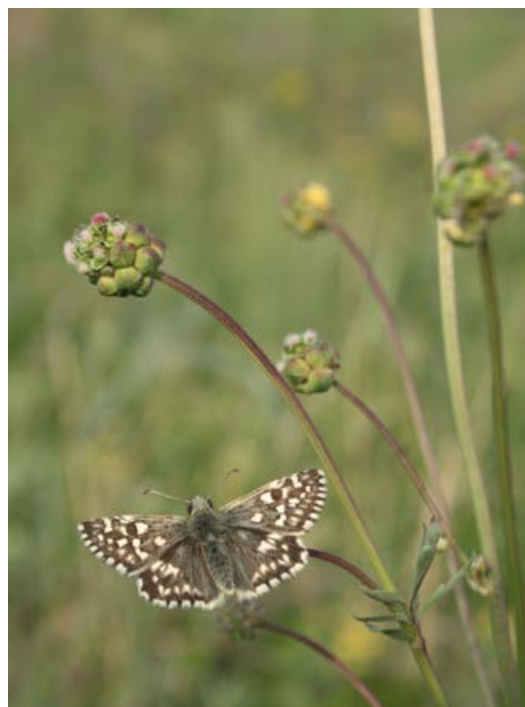
OMGEVING POMPSTATION

Waterleiding Maatschappij Limburg kocht eind jaren veertig van de vorige eeuw 21 hectare grasland

in het Eyserbeekdal om hier een puttenveld en pompstation aan te leggen (VAESSEN, 2019a). In de jaren zestig zijn de graslanden op de dalbodem met bos beplant, waarbij vooral esdoorns (*Acer spec.*) zijn gebruikt. In de lemige bodem komen op verschillende plekken bronnen aan de oppervlakte waarvan het water via greppels of slenken gedurende een deel van het jaar naar de Eyserbeek afstroomt. In het bronbos bestaat de boomlaag voor 99% uit Essen (*Fraxinus excelsior*) [figuur 6]. Door het afsterven hiervan ten gevolge van de Essentaksterfte, een ziekte die veroorzaakt wordt door de schimmel Vals essenvlieskelkje (*Hymenoscyphus fraxineus*), wordt dit bos bedreigd. Kap van het grootste deel van de zieke Essen is in de winter van 2018/19 uitgevoerd (VAESSEN, 2019b). Soorten die hier in de ondergroei aanwezig zijn, zijn bijvoorbeeld Hangende zegge (*Carex pendula*), Paarbladig goudveil (*Chrysosplenium oppositifolium*) en veel Reuzenpaardenstaart (*Equisetum telmateia*). Ook langs de oevers van de Eyserbeek komt dit vegetatietype voor. Op de wat hogere delen in het beekdal heeft het bos zich ontwikkeld naar een Vogelkers-Essenbos (PRUNO-FRAXINETUM) met kenmerkende soorten als Bosmuur (*Stellaria nemorum*), Bosandoorn (*Stachys sylvatica*) en Slanke sleutelbloem (*Primula elatior*). Op het terrein van Roodborn bevindt zich een van de grootste groeiplaatsen van Herfsttijloos (*Colchicum autumnale*) in Limburg.

Eyserbeek

De Eyserbeek ontspringt ten westen van Bocholtz. Westelijk van Simpelveld passeert zij de waterzuiveringsinstallatie bij Bulkemsbroek, die nog effluent loost op de beek. Dit heeft om twee redenen belangwekkende effecten: ten eerste draagt de hoeveelheid geloosd water, zeker in droge perioden, belangrijk bij aan het waterregime. Ten tweede heeft dit invloed op de waterkwaliteit (KORSTEN *et al.*, 2019). Dat laatste geldt overigens ook voor gemeentelijke overstorten die bij zware buien nog water kunnen lozen op de Eyserbeek. Nabij boerderij de Eysershof stroomt de beek het waterwingebied in. Ze is hier ongeveer 1,75 m

FIGUUR 8

De spoorweginsnijding is deels begroeid met een fraai kalkgrasland (foto: Olaf Op den Kamp).

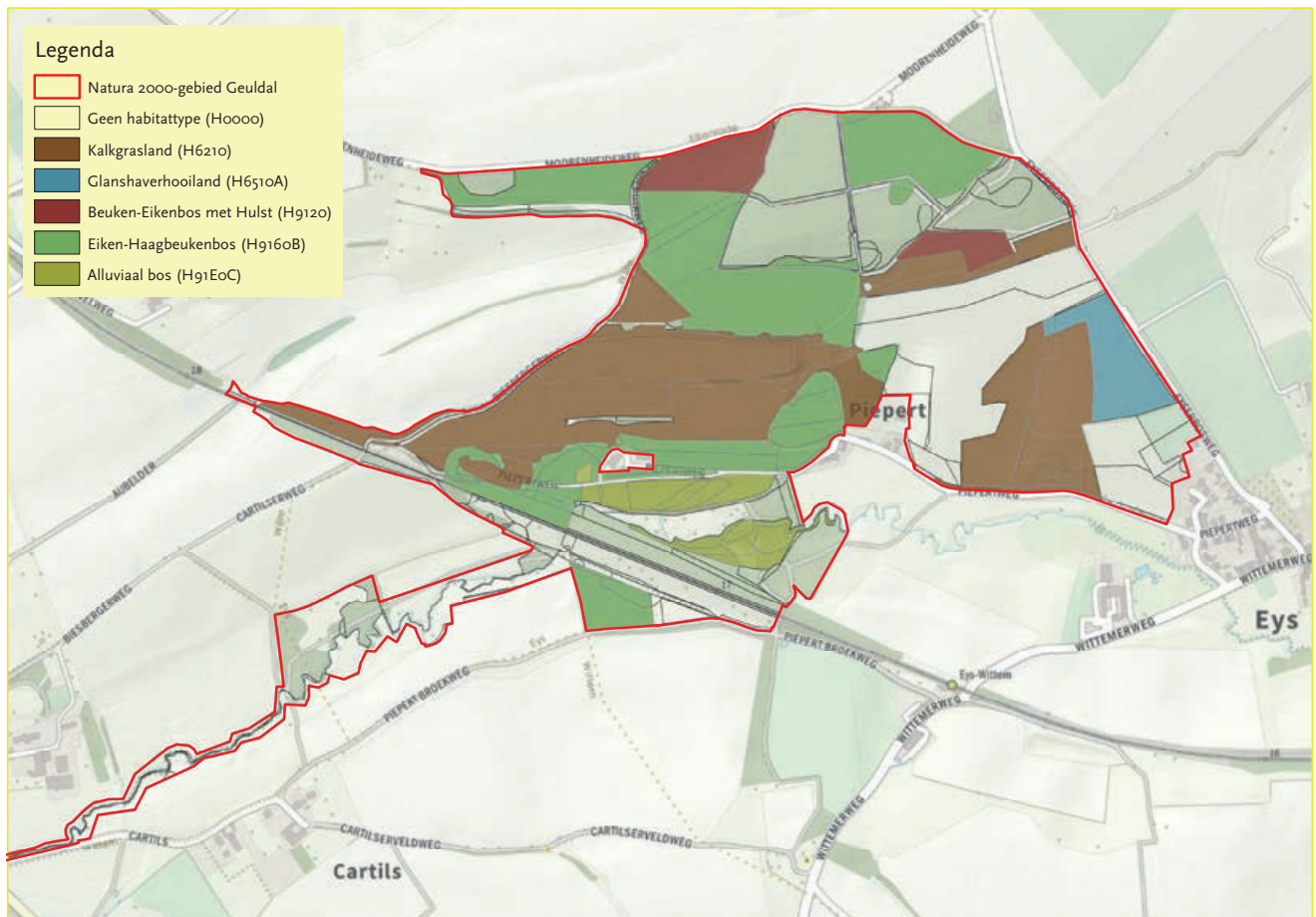
FIGUUR 9

Het Kalkgrasland-dikkopje (*Spialia sertorius*) is al geruime tijd verdwenen uit de omgeving van Eys (foto: Olaf Op den Kamp).

breed en zo'n 20 cm diep. Juist in Roodborn is de beek veelal beschaduwde [figuur 7]. De dominante waterplant is hier Witte waterkers (*Nasturtium officinale*). Vissoorten die in de beek leven zijn onder meer Bempje (*Barbatula barbatula*) en Elrits (*Phoxinus phoxinus*) (GUBBELS & LEMMERS, 2019). Na passage via een tunnel onder de spoorweg door kronkelt de beek langs Cartils om even stroomafwaarts daarvan in de Geul uit te monden. De beek wordt beheerd door het Waterschap Limburg.

Spoorlijn Simpelveld-Wijlre

Aan de zuidkant van het gebied dat in dit thema-nummer wordt besproken loopt de spoorlijn tussen Wijlre en Simpelveld. Deze bestaat ter hoogte van

FIGUUR 10
De in 'Heerlijkheid Roodborn' aanwezige Natura 2000-habitat-typen (bron: Provincie Limburg, 2017. Natura 2000 Gebiedsanalyse voor de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Geuldal (157). Provincie Limburg, Maastricht).

Roodborn uit een kunstmatig opgehoogd spoor-
talud van circa 20 m hoogte. Het tracé westelijk
van de Biesbergerweg wordt juist gekenmerkt
door een diep ingesneden gedeelte (wel bekend
als de 'spoorweginsnijding Eys') [figuur 8].
Ten noorden van het spoor ligt een steile op
het zuiden geëxposeerde helling die begroeid
is met goed ontwikkeld en zeer warm kalk-
grasland. De bodemlaag is hier zeer dun (slechts
enkele centimeters) en zeer kalkrijk, wat goed
te zien is aan de overal dagzomende witte
brokken kalksteen. Door de kale grond warmt
de bodem er bij onbewolkt weer extra goed
op. Door deze speciale klimatologische om-
standigheden komen er bijzondere planten en
dieren voor. Zo was het gebied een van de
laatste vliegplaatsen van inmiddels uit ons land
verdwenen dagvlinders als het Kalkgrasland-
dikkopje (*Spialia sertorius*) [figuur 9] en de
Steppeparelmoervlinder (*Melitaea aurelia*)
(Bos *et al.*, 2006; Adams & Van Oosterhout,
2019). Daarnaast is het gebied van groot
belang voor hooiwagens. Met maar liefst 16
soorten is hier de helft van alle Nederlandse
soorten gevonden (Veling, 2013). Ook voor
wantsen (Vergoossen & Van Buggenum, 2019),
bijen (Raemakers & Van Stipdonk, 2019),
sprinkhanen (Van Buggenum & Vergoossen,
2019) en veel andere ongewervelden zijn de
spoor-
taluds van groot belang. De spoorlijn is
tegenwoordig eigendom van de Provincie
Limburg en wordt gebruikt

om rijdende stoomtreinen als Limburgs
erfgoed in stand te houden. Beheer van de
spoor-
taluds vindt slechts plaatselijk plaats,
onder andere op de spoor-
weginsnijding. Het spoor-
tracé heeft echter grote
potenties om zich met intensiever
begrazings- of
maaibeheer verder te kunnen
ontwikkelen.

BELANGWEKKENDE NATUURWAARDEN

De natuurwaarden in de omgeving van
Roodborn zijn groot. Dit is ook
internationaal erkend. Het
onderzochte gebied maakt deel uit
van het Natura 2000-gebied
Geuldal. Vrijwel de gehele opper-
vlakte is door habitattypen gedekt
[figuur 10]. Het gaat daarbij in
het Eyserbos om de typen Eiken-
Haagbeukenbos en Beuken-Eiken-
bos met Hulst. Plaatselijk komen
hier langs de bosrand ook Ruig-
ten en zomen van droge bosranden
voor, niet alleen actueel maar lokaal
zijn er ook mogelijkheden om deze
uit te breiden. Kalkgrasland be-
vindt zich in Roodborn en op de
Doeveberg. Op beide locaties kan
de kwaliteit zeker nog verbeterd
worden, waarbij het areaal op de
Doeveberg verder kan worden
uitbreid. Dit zal ter plekke dan ten
koste gaan van het Glanshaver-
(*ARRHENATHERUM ELATIORIS*) en
Vossenstaarthooiland (*RANUNCULO-
ALOPECURETUM GENICULATI*). Op
de beekdalbodem groeit plaatselijk
vochtig alluviaal bos, waar na de
kap van de Essen mogelijk de
meer kenmerkende Zwarte elzen (*Al-*

nus glutinosa) beter tot hun recht gaan komen. Drie soorten zijn beredeneerd vanuit de Natura 2000 doelstellingen relevant. De zich in Limburg uitbreidende dagactieve nachtvlinder Spaanse vlag (*Euplagia quadripunctaria*) komt in het gebied voor. Leefgebied voor zowel rupsen als vlinders is in het gebied aanwezig. De Bever (*Castor fiber*) is bezig zich in het gebied te vestigen. Uit omgeknaagde (knot)wilgen langs de Eyserbeek blijkt al dat hij geschikte voedselbronnen gevonden heeft. De Beekdonderpad (*Cottus rhenanus*) vindt in de geomorfologisch weinig aangetaste Eyserbeek een goed leefgebied (GUBBELS & LEMMERS, 2019), mits waterkwantiteit en waterkwaliteit dat toelaten.

SAMENWERKING

De natuurwaarden in Roodborn en omgeving zijn sterk verweven. Meerdere terreineigenaren hebben de verantwoordelijkheid en de wil om deze te optimaliseren. Waterleiding Maatschappij Limburg heeft daarom het initiatief genomen om onder de paraplu 'Heerlijkheid Roodborn' een gebiedssamenwerking op te zetten om meerwaarde te creëren op het vlak van grondwaterbescherming, natuur en recreatie. De eerste stapjes zijn daartoe gezet bij het beheer van Roodborn en de Doeveberg waar Het Limburgs Landschap en Waterleiding Maatschappij Limburg intensiever dan vroeger samenwerken. De komende jaren moet het gebied hierdoor nog verder kunnen groeien in biodiversiteit.

DANKWOORD

Guido Verschoor en Martine Lemmens worden hartelijk bedankt voor het maken van de kaarten bij dit artikel. Frans Vaessen en Erwin Stultiens van de Waterleiding Maatschappij Limburg verschaften essentiële informatie over de achtergronden van Roodborn.

Summary

FROM EYSERBEEK TO EYSERHEIDE: HIGHLIGHTING A SMALL PATCH OF SOUTHERN LIMBURG

This article introduces the area that is the subject of this special edition of the *Natuurhistorisch Maandblad*. In terms of abiotic conditions, the Roodborn area features a considerable difference in elevation, going from the valley of the Eyserbeek brook up to a hilltop covered by the Eyserbos forest. The soil consists of a layer of limestone covered by a layer of loess, of varying thickness, a situation which obviously influences the vegetation. The history of the region, as shown on old maps, shows a landscape that has not changed much since the 1850s. The article briefly describes the valuable flora and vegetation of the area, which is part of the Geuldal Natura 2000 area. Different parts of Roodborn are owned by different parties, which are increasingly collaborating to ensure the maintenance and expansion of the ecological values of the area.

Literatuur

- ADAMS, J.B. & F. VAN OOSTERHOUT, 2019. Dagvlinders van Roodborn door de jaren heen. *Natuurhistorisch Maandblad* 108(7):191-196.
- BOS, F., M. BOSVELD, D. GROENENDIJK, C. VAN SWAAY, I. WYNHOFF & DE VLINDERSTICHTING, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming. *Nederlandse Fauna 7*. Leiden, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey – Nederland.
- BUGGENUM, H.J.M. VAN & W.G. VERGOOSSEN, 2019. De sprinkhanen van Roodborn. *Natuurhistorisch Maandblad* 108(7):206-210.
- CROESE, T.H.M. & A. DE GLOPPER, 1995. Herstel en ontwikkeling van een kalkgrasland in Roodborn. Voorbeeldproject ecologisch beheer. KIWA, Nieuwegein.
- GUBBELS, R.E.M.B. & P. LEMMERS, 2019. Ontwikkeling van de visfauna in de Eyserbeek in de periode 1990-2018. *Natuurhistorisch Maandblad* 108(5):146-150.
- HOMMEL, P.W.F.M., R.J. BIJLSMA, K.A.O. EICHHORN, J. DEN OUDEN, R.W. DE WAAL & M.F. WALLIS DE VRIES, 2016. Mogelijkheden voor herstel in hellingbossen op kalkrijke bodem in Zuid-Limburg. Resultaten praktijkproeven: omvorming van voormalig middenbos naar gevarieerd opgaand bos. Vereniging voor Bos- en Natuureigenaren, Driebergen.
- M. KORSTEN, B. VAN MAANEN & H. TOLKAMP, 2019. De Eyserbeek van bron tot monding. Macrofaunasamenstelling en veranderingen als gevolg van beïnvloedingen. *Natuurhistorisch Maandblad* 108(9): (in prep).
- OOSTERMEIJER, J.G.B., P. ASSINK, B. BRUGGE, R. BREGMAN, P.G. MEIRMANS, J. VAN ARKEL, J.C.M. DEN NIJS, A.C. ELLIS-ADAM, S.H. LUIJTEN, I.A.W. JANSSEN, E. GOVERSE, J.J. WIERINGA & K.F. RIJSDIJK, 2019. Herstel van een soortenrijk kalkgrasland door maaien en afvoeren: 25 jaar onderzoek in Roodborn met een veldcursus ecologie. *Natuurhistorisch Maandblad* 108(5):133-143.
- DEN OUDEN, J., P. HOMMEL, K. EICHHORN & F. VAN WESTREENEN, 2015. Ongelijkvormig hooghout: een alternatief voor het traditionele middenbosbeheer in de Zuid-Limburgse hellingbossen? *Natuurhistorisch Maandblad* 104(12):236-242.
- RAEMAKERS, I. & A. VAN STIPDONK, 2019. De bijenfauna van Roodborn: meer bloemen, meer bijen? *Natuurhistorisch Maandblad* 108(7):177-182.
- TOPOTIJDRUIS.NL, Z.J., Tijdreis over 200 jaar topografie. Kadaster. 25 maart 2019. <http://www.topotijdreis.nl/>
- VAESSEN, F.M.J., 2019a. Historie van de waterwinning in Roodborn. *Natuurhistorisch Maandblad* 108(5):128-132.
- VAESSEN, F.M.J., 2019b. Recente kap alluviaal bos Roodborn. *Natuurhistorisch Maandblad* 108(5):144-145.
- VELING, K., 2013. Bijzondere natuur Miljoenenlijntje. *Natuurbericht* 25 februari 2013, geraadpleegd 23 november 2018. <https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=18982>
- VERGOOSSEN, W.G. & H.J.M. VAN BUGGENUM, 2019. De wantsen van Roodborn en omgeving. Oude en recente waarnemingen van wantsen (Hemiptera: Heteroptera). *Natuurhistorisch Maandblad* 108(7):183-190.